

Helsingin matkailun ja tapahtumien toimintaohjelman eteneminen

Tilannekatsaus 4/2023

Helsinki

Kaupunginhallituksen elinkeinojaoston
kokous 15.5.2023

Toimintaohjelman toteutuminen - yhteenveto

- Toimintaohjelman toteutumiseen vaikuttivat kolme merkittävää ulkoista tekijää; koronaviruspandemia, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan sekä ilmastokriisi. Pandemia on suurelta osin ohi ja matkailu- ja tapahtuma-alat ovat lähteneet toipumaan hyvinkin nopeasti. Samalla kuitenkin Ukrainassa käytävä sota vaikuttaa erityisesti matkailuun mm. venäläisten matkailijoiden puuttumisena sekä Venäjän ylilentokiellon vaikuttaessa Suomen saavutettavuuteen tärkeiltä Japanin ja Kiinan markkinoilta. Myös tapahtuma-ala kärsii sodan vaikutuksista muun muassa sitä kautta, että suuret kansainväliset maailmankiertueet eivät suuntaudu enää Venäjälle ja samalla myös Suomi jää usein kiertuekohteista väliin. Hotelliyöpymisten määrä Helsingissä on ollut pandemian jälkeen nousussa, mutta vertailtaessa muihin Pohjoismaihin on Helsinki kansainvälisen matkailun palautumisen näkökulmasta jäljessä.
- Viimeisen vuoden aikana erityisen positiivista kehitystä on tapahtunut rekisteröityjen yöpymisten kasvussa, toteutuneiden hotellihankkeiden määrässä sekä matkailuyritysten määrän lisääntymisessä. Toisaalta asiakkaiden viipymä on hivenen laskenut, eikä hiilijalanjälkilaskuria ja tiedolla johtamisen alustaa ole vielä otettu käyttöön.
- Kokonaisuudessaan toimintaohjelman toimenpiteet ovat edenneet erittäin hyvin. Valtaosa toimenpiteistä on käynnistynyt ja ne ovat edenneet tehtyjen suunnitelmien puitteissa. Osa toimenpiteistä on aikataulutettu alkavaksi vasta myöhemmin toimintaohjelman voimassaolon aikana. Merellisen Helsingin kehitys, opasteiden parantaminen sekä matkailun ja tapahtumien maankäytöllisen suunnitelman eli Master Planin tekeminen eivät ole edistyneet toivotussa aikataulussa.
- Helsinki valittiin vuoden matkakohteeksi Finnish Travel Gala -juhlassa syksyllä 2022. Lisäksi maaliskuussa 2023 julkaistun Taloustutkimus Oy:n kuluttajatutkimuksen mukaan Helsinki on houkuttelevin matkailukaupunki Suomessa. Helsinki valittiin myös mukaan Euroopan Unionin Smart Tourism Destinations -ohjelmaan yhdessä 45 muun eurooppalaisen matkakohteen kanssa.
- Erityisen positiivisena asiana voidaan pitää lisääntyntä yritysten sitoutumista ohjelman toimenpiteiden eteenpäinviemiseen ja yritysten keskinäisen yhteistyön tiivistymistä. Tämä näkyy muun muassa Helsingin Tekijät –verkoston jäsenmäärän kasvuna, tilaisuuksien osallistujamäärissä sekä yritys yhteistyönä toteutettuna palvelutarjontana. Lisäksi matkailu ja kohdepalvelut -yksikön sekä brändi ja tapahtumat -yksikön yhteistyö on tiivistynyt yhteisen toimintaohjelman myötä. Lisäksi on hyvä huomioida, että useat muut kaupungin toimialat, osastot ja yksiköt ovat osallistuneet toimenpiteiden edistämiseen. Kuitenkin vielä kaupungin eri toimijoiden ymmärryksessä siitä mitä matkailu- ja tapahtuma-alat tarkoittavat ja miten matkailijoiden ja tapahtumien tarpeet tulee huomioida suunnitelmia ja kehittämistoimia tehtäessä on haasteita.
- Toimintaohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden lisäksi on matkailun ja tapahtumien edistämiseksi tehty niin sanottua perustyötä.

Matkailun ja tapahtumien tilannekuva

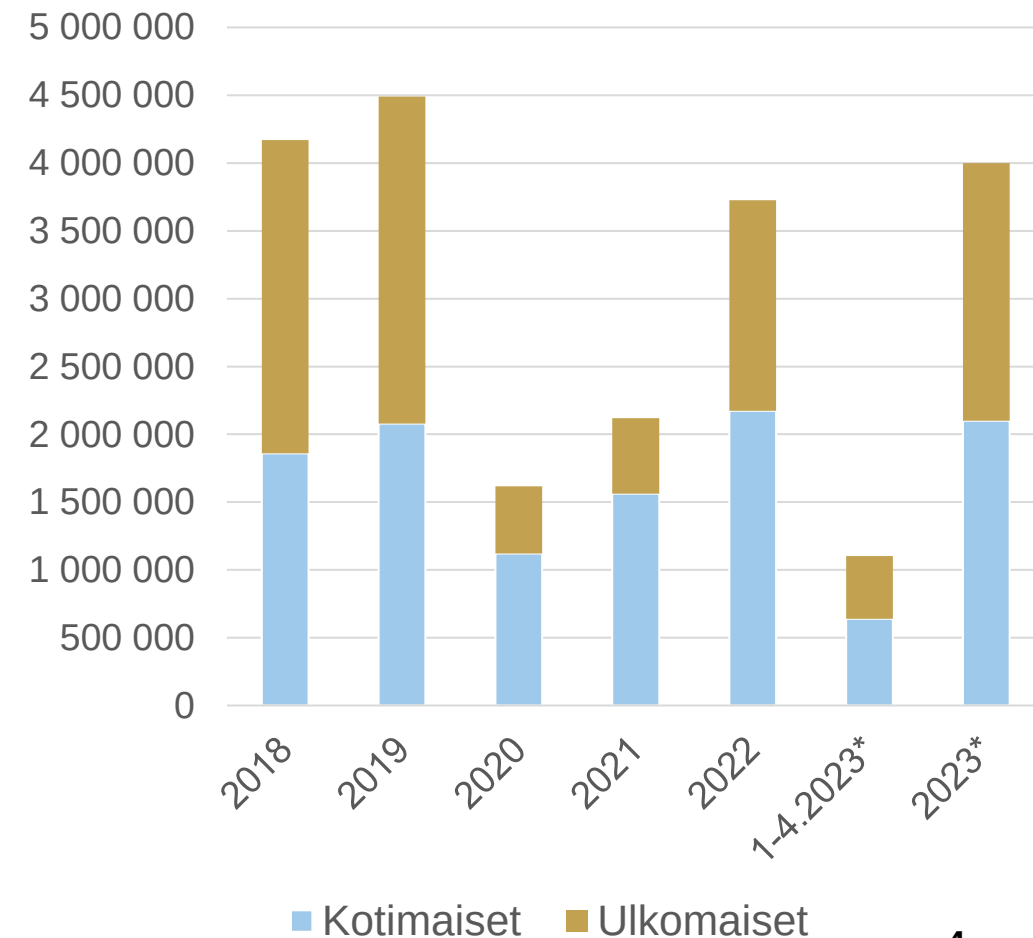
Helsinki

Ulkomaisten yöpymiset Helsingissä eivät ole vielä palanneet koronaa edeltäneelle tasolle

- Vuonna 2022 Helsingissä rekisteröitiin 3,7 miljoonaa yöpymistä. Suomalaisten lisäksi, joita oli ennätysmäärä, merkittävimpiä kansainvälisiä matkailijaryhmiä olivat saksalaiset, yhdysvaltalaiset ja ruotsalaiset. Matkailijoiden lähtömaat ovat monipuolisia, sillä 42 % kansainvälisistä matkailijoista tulee TOP 10 maiden ulkopuolelta.
- Matkailijoiden viipymä majoitusliikkeissä oli 1,7 vuorokautta. Viipymässä ei ole ollut viime vuosina suuria muutoksia.
- Vuonna 2022 helsinkiläisten majoitusliikkeiden käyttöaste oli 52,3 % (74,4 % v. 2019). Isojen tapahtumien aikaan käyttöasteet lähentelivät 100 %:a. Huoneen keskihinnassa oltiin jo lähellä vuotta 2019.
- Vuonna 2022 Helsinki-Vantaan lentomatkustajien määrä oli 12,88 miljoonaa, joka on vuotta 2021 noin kolme kertaa suurempi (Finavia).
- Sataman linjaliikenteen matkustajamäärä oli 7,95 miljoonaa, joka on noin kaksi kertaa enemmän kuin vuonna 2021. Helsinkiin saapui 164 kansainvälistä risteilijää (14 vuonna 2021) ja niissä oli 162 000 matkustajaa (11 000 v. 2021) (Helsingin satama).
- Vuonna 2022 järjestettiin 157 kansainvälistä järjestökongressia, joiden arvoitu osallistujamäärä oli 27 600 henkilöä (Helsinki Partners).
- Arvion mukaan vuonna 2023 kansainväliset matkailijamäärät ja hotellien taloudelliset tunnusluvut kuten käyttöaste ja RevPar eivät vielä saavuta vuoden 2019 tasoa. Alkuvuonna hotellihuoneiden myynti on jo kuitenkin hyvin lähellä vastaavaa ajanjaksoa vuonna 2019. Eniten kansainvälisiä matkailijoita odotetaan saapuvan Saksasta, Yhdysvalloista, Isosta Britanniaasta, Ranskasta ja Ruotsista. Japanilaisten matkailu käynnistyy nopeammin kuin kiinalaisten. Kansainvälisiä risteilyaluksia odotetaan saapuvan 93 kappaletta.

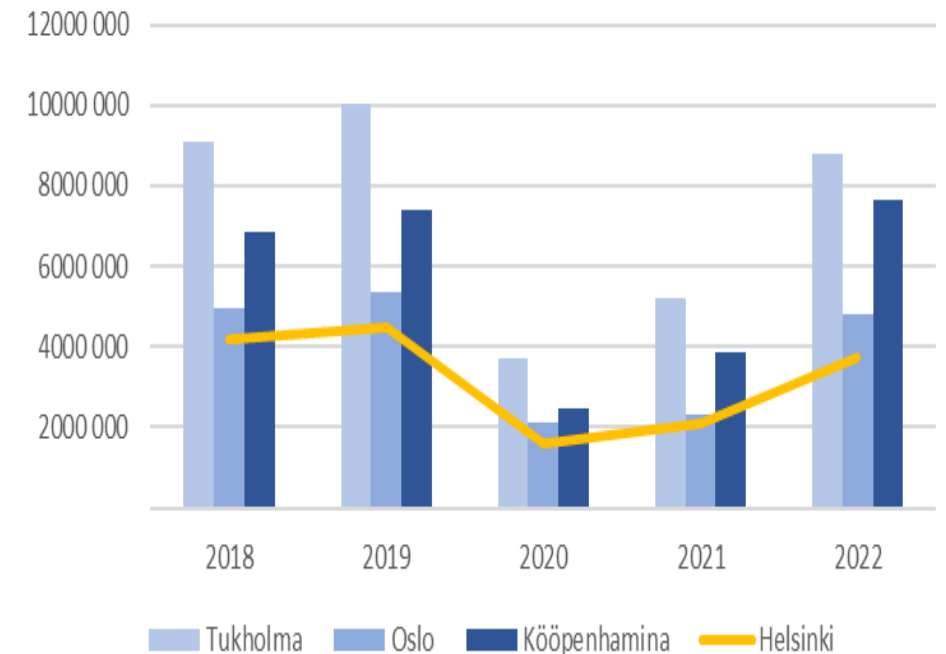
Rekisteröidyt yöpymiset 2018-2022,
arvio alkuvuosi ja vuosi 2023

Matkailun palautuminen Tukholmassa, Oslolla, Kööpenhaminassa ja Helsingissä

- Matkailu pohjoismaisissa pääkaupungeissa on palautunut pandemian jälkeen eri tahtiin, johtuen myös kaupunkien matkailun rakenteesta sekä sijainnista ja saavutettavuudesta päämarkkinoiden suhteen.
 - Oslolla ja Tukholmassa kotimaanmatkailijoiden osuus on suurempi kuin kansainvälisten, Helsingissä suurin piirtein tasan ja Kööpenhaminassa kansainvälisten matkailijoiden määrä on huomattavasti suurempi kuin kotimaisten (2019).
- Kaikissa kaupungeissa oltiin vuonna 2022 ulkomaalaisten matkailijoiden yöpymisissä vuotta 2019 jäljessä.
 - Kööpenhamina -12 %
 - Tukholma -13 %
 - Oslo -22 %
 - Helsinki -35 %
- Helsingissä ja Kööpenhaminassa kotimaisten matkailijoiden yöpymiset ylittivät vuonna 2022 jo vuoden 2019 määrät.
- Kokonaisuudessaan Kööpenhamina on ainoa kaupunki, joka vuonna 2022 ylitti vuoden 2019 yöpymistason.

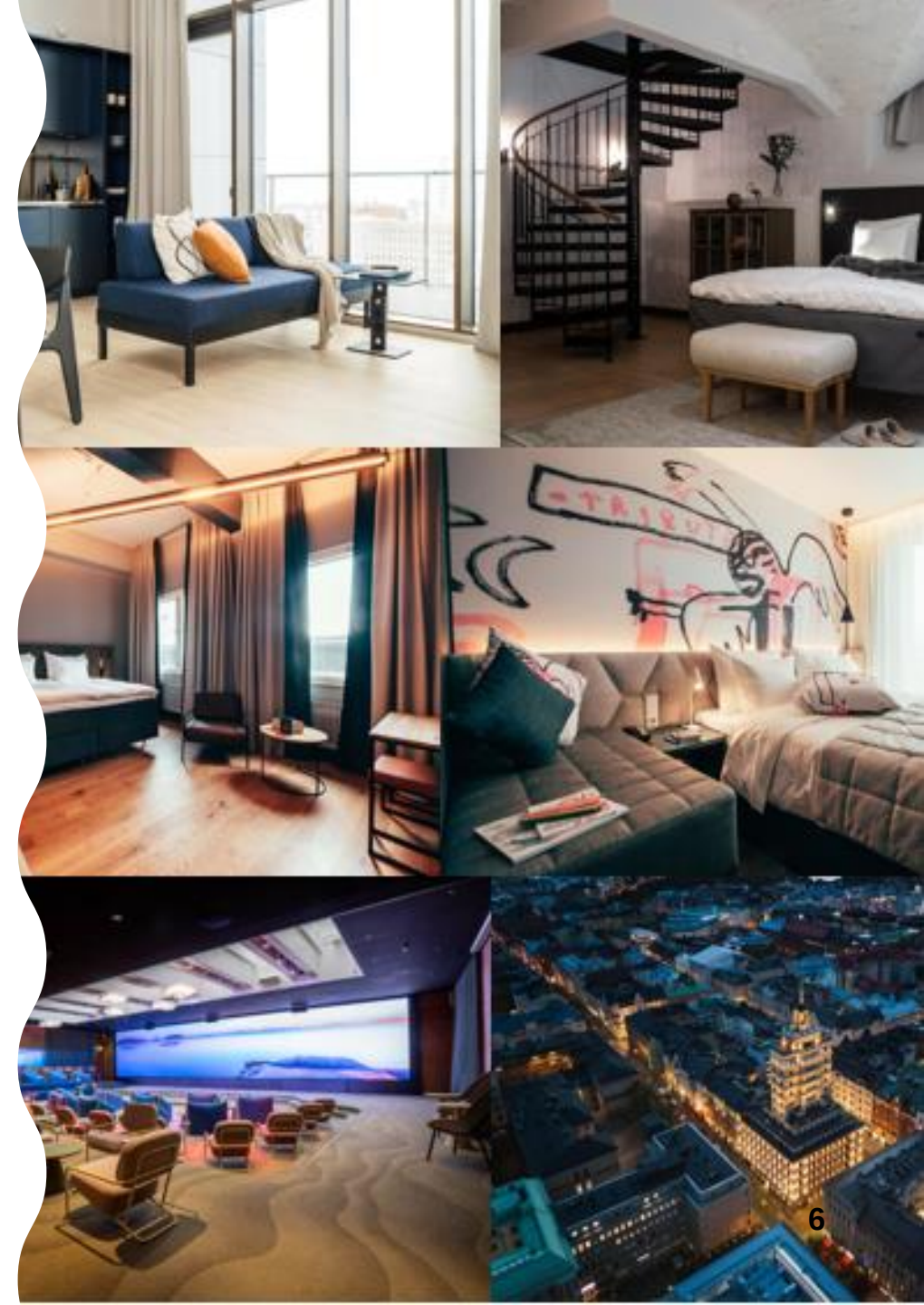
Rekisteröidyt yöpymiset Tukholmassa, Oslolla, Kööpenhaminassa ja Helsingissä

Lähde: Tillväxtverket, Statistics Norway, Visit Denmark, Tilastopalvelu Rudolf

Hotellikapasiteetti kasvussa

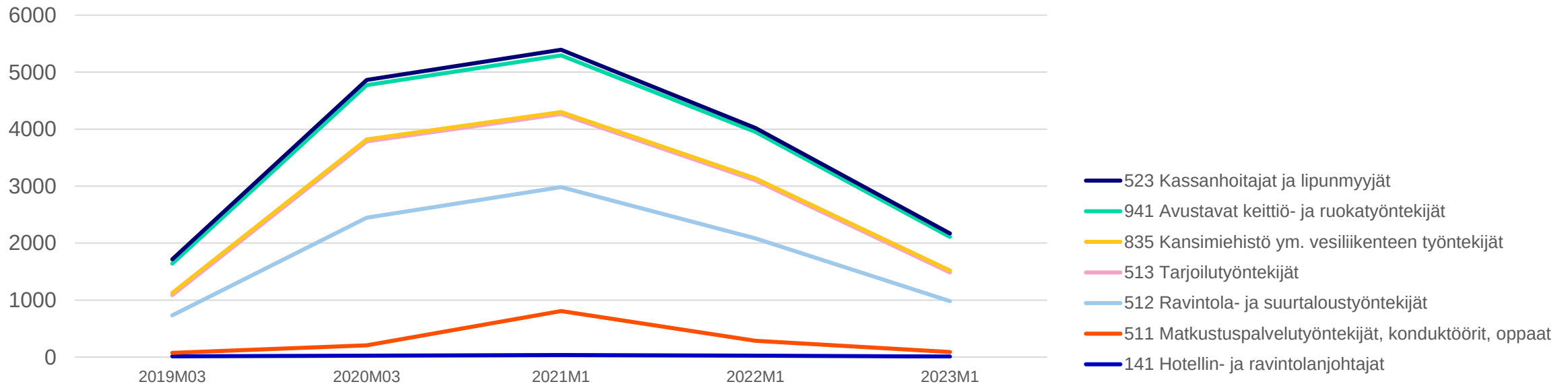
- Hotellimarkkinat ovat pikkuhiljaa elpymässä ja hotellin suorituskyvyn odotetaan neljän vuoden sisällä ylittävän pandemiaa edeltäneen tason. Arviossa on huomioitu mm. saavutettavuus, matkailukysynnän elpyminen, uudenlaisten hotellikonseptien markkinamahdollisuuksien avautuminen erityisesti korkeamassa hotelliluokassa, Helsingin kasvava kiinnostus sekä vakaat taloudelliset ja poliittiset markkinat.
- Helsinkiin avattiin vuonna 2022 viisi uutta hotelliä, joissa on yhteensä 991 huonetta/huoneistoa. Tämän lisäksi useampi hotelli uudistettiin kuten Solo Sokos hotellit Helsinki ja Tornio.
 - Hotel Ax, Välimerenkatu 18, 173 huonetta
 - Hotel Mestari, Frederikinkatu 51-53, 237 huonetta
 - Koti Hotel Katajanokka, Ankkurikatu 5, 124 huonetta/huoneistoa
 - Scandic Helsinki Hub, Annankatu 18, 352 huonetta
 - Unity Helsinki, Välimerenkatu 22, 105 huonetta/huoneistoa
- Vuonna 2023 avattiin/avattaneen kuusi hotelliä. Lisäksi useissa hotelleissa tehdään muutos- ja korjaustöitä kuten Hotel Kämpissä, jonka peruskorjaus aloitetaan loppuvuonna ja entisen GLO Hotel Kluuvien tiloihin avautuva punk-hotellikonsepti Hobo Hotel.
 - Noli Malmi, Vanha Helsingintie 19, 238 studiota, maaliskuu
 - Noli Herttoniemi, Työnjohtajankatu 11, 263 studiota, toukokuu
 - Radisson Red Helsinki, Vuorikatu 24, 195 huonetta ja sviittiä, elokuu
 - Hotel Maria, Mariankatu 23, 117 huonetta ja sviittiä, joulukuu
 - Grand Hansa Hyatt, Mannerheimintie 5, 224 huonetta ja sviittiä, 23-24 vaihde
 - Citybox Hakaniemi, Lyyra, 178 huonetta, loppuvuosi

Työvoiman kohtaantohaaste

- Helsingissä asuvien työllisten määrä kasvoi majoituksen ja ravitsemistoiminnan toimialoilla vuonna 2022 yhteensä 10 %:lla edelliseen vuoteen verrattuna (Tilastokeskus). Työpaikkojen määrä Helsingissä kuitenkin pieneni vastaavalla ajanjaksolla 3 %:lla.
- Tiettyjen ammattiryhmien työttömien määrä on laskenut viimeisen vuoden aikana ja työpaikkojen määrä kasvanut. Yritysten on vaikea tällä hetkellä löytää osaavia ja motivoituneita työntekijöitä. Koronapandemian aikana matkailu-
tapahtuma-aloita siirtyi suuri määrä työntekijöitä muilla toimialoille, aloitti koulutuksen uudella toimialalla ja eläköityi aiottua aikaisemmin.
- Matkailutoimialojen toimipaikkojen määrä kasvoi vuodessa 626:lla, ollen tammikuussa 2023 yhteensä 8200 (Tilastokeskus).
- Välitön matkailutulo oli vuonna 2022 arviolta 1,4 mrd. euroa, joka on noin 20 % vähemmän kuin vuonna 2019.

Eri matkailualan ammattien työttömät työnhakijat tiettyjen kuukausien aikana Helsingissä

Tapahtumakävijöiden rahankäyttö Helsingissä 2022

valittujen tapahtumien osalta

Salibandy MM n. 15,0 milj. € (laskettu 34 000:lla uniikilla)	Ruotsi-ottelu n. 5,3 milj. € (laskettu 32 000:lla uniikilla)	HIHS n. 9,5 milj. € (laskettu 39 500:lla uniikilla) (HUOM! Ei sisällä lippuja)	HCRD n. 2,6 milj. € (laskettu 14 000:lla uniikilla)	Antti Tuisku n. 17,0 milj. € (laskettu 70 000:lla uniikilla)	Sunrise Avenue n. 18,3 milj. € (laskettu 67 700:lla uniikilla)	Tuska Festival n. 9,0 milj. € (laskettu 20 000:lla uniikilla)
...josta Helsingin ulkopuolelta saapuneiden osuus: n. 14 milj. €	...josta Helsingin ulkopuolelta saapuneiden osuus: n. 4,7 milj. €	...josta Helsingin ulkopuolelta saapuneiden osuus: n. 8,3 milj. €	...josta Helsingin ulkopuolelta saapuneiden osuus: n. 2,3 milj. €	...josta Helsingin ulkopuolelta saapuneiden osuus: n. 13,6 milj. €	...josta Helsingin ulkopuolelta saapuneiden osuus: n. 16,6 milj. €	...josta Helsingin ulkopuolelta saapuneiden osuus: n. 5,8 milj. €
...josta tapahtuma- paikan ulkopuolella käytettiin: n. 8 milj. €	...josta tapahtuma- paikan ulkopuolella käytettiin: n. 2,9 milj. €	...josta tapahtuma- paikan ulkopuolella käytettiin: n. 4,2 milj. €	...josta tapahtuma- paikan ulkopuolella käytettiin: n. 1,6 milj. €	...josta tapahtuma- paikan ulkopuolella käytettiin: n. 9,8 milj. €	...josta tapahtuma- paikan ulkopuolella käytettiin: n. 10,4 milj. €	...josta tapahtuma- paikan ulkopuolella käytettiin: n. 2,1 milj. €

n. 76,7 milj. €

...josta Helsingin ulkopuolelta saapuneiden osuus: n. 65,3 milj. €
...josta Helsingin ulkopuolelta saapuneet käyttivät
tapahtumapaikan ulkopuolella Helsingin alueella: n. 39,0 milj. €

Lähde: Sponsor Insight
vaikuttavuusanalyysi 2022

Matkailun ja tapahtumien monitahoiset vuodet 2022-2023

- Helsingin matkailuvuosi 2022 oli monitahoinen. Venäjän Ukrainaan kohdistama hyökkäyssota aiheutti notkahduksen pandemian jälkeen hyvin käynnistyneessä matkailussa. Sota vaikutti erityisesti risteilymatkustukseen ja ohjelmapalveluyritystoimintaan. Geopoliittinen tilanne, Venäjän ylilento-kielto ja kustannusten nousu sekä työvoiman kohtaantohaasteet hidastivat matkailun toipumista.
- Vuoden 2022 heinäkuussa saavutettiin kaikkien aikojen ennätys kotimaisten matkailijoiden rekisteröidyissä yöpymisissä. Vuonna 2022 kotimaiset yöpymiset ylittivät jo koronapandemiaa edeltäneen vuoden 2019 luvut, mutta ulkomaisten osalta oltiin edelleen noin kolmanneksen jäljessä. Vuoden 2022 aikana Helsingin majoituskapasiteetti kasvoi noin tuhannella huoneella, jonka takia muun muassa hotellien käyttöasteet eivät ole suoraan verrattavissa vuoteen 2019.
- Tapahtumateollisuuden toimiala on palautunut hyvin – myynti ennakoi jo paluuta vuoden 2019 tasolle. Helsingin tapahtumavuosi 2022 oli vilkas. Tapahtumapaikkojen suhteen tilanteen tekee haastavaksi se, että yksi Helsingin ja koko Suomen merkittävimmistä tapahtuma-areenoista ei ole käytettävissä johtuen sotaan liittyvistä pakotteista. Työvoimapula ja kustannusten nousu muodostavat kasvun esteitä myös tapahtuma-alalla. Lisäksi tapahtuma-alaa ei edelleenkään hahmoteta riittävän hyvin elinkeinona.
- Vuonna 2022 Helsingin tapahtumakalenteriin ilmoitettiin yli 5000 tapahtumaa (LinkedEvents-rajapinta, käytetty suodatuksia tapahtumatyyppi: tapahtuma, erilaisia tapahtumatyyppejä 14 kpl). Vuoden 2022 kesällä monissa helsinkiläisissä tapahtumissa tehtiin kävijäennätyksiä, kuten esimerkiksi Tuska- ja Flow-festivaaleilla ja Helsinki Cup:ssa, jossa oli ennätysmäärä joukkueita. Olympiastadionin tuotantovaikutus kerrannais-vaikutuksineen oli 194 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutus 1 427 työpaikkaa. Tapahtumilla oli tilastojen valossa myös suuri vaikutus hotellien käyttöasteisiin. Vilkkaimpina tapahtuma-aikoina hotellien käyttöaste lähenteli 100 %:a, esimerkkinä Ed Sheeranin konsertit ja Uefa Super Cup Olympiastadionilla.
- Pitkäjänteisen työn tuloksena Helsinki valittiin vuoden 2022 parhaaksi matkakohteeksi Finnish Travel Galassa. Voittajavalinnan perusteluissa todettiin Helsingin tarjoavan hienon kansainvälisen kaupunkielämyksen monipuolisella tarjonnalla luontoa, kulttuuria, urheilua, arkkitehtuuria, ravintoloita, kahviloita ja tapahtumia. Taloustutkimus Oy:n laajan kuluttajakyselyn mukaan Helsinki oli myös kotimaisille matkailijoille Suomen houkuttelevin matkailukaupunki. Helsinki valittiin lisäksi mukaan Euroopan Unionin Smart Tourism Destinations -ohjelmaan yhdessä 45 muun eurooppalaisen matkakohteen kanssa.
- Näkymä matkailun ja tapahtumien vuoteen 2023 on suhteellisen myönteinen. Matkailun elpymistä vauhdittaa muun muassa dollarin vahvistuminen, joka tukee matkailun elpymistä Yhdysvalloista. Helsingin laaja palvelutarjonta, kansainväliset kongressit sekä tapahtumatarjonta tukevat myös elpymistä. Toisaalta elpymistä hidastavat globaali taloustilanne, työvoiman jatkuvat kohtaantohaasteet, kiinalaisten ja japanilaisten matkailijoiden odotettua hitaampi paluu (syksy 2023), venäläisten matkailijoiden puuttuminen sekä Venäjän ylilentoikielto, joka hankaloittaa saavutettavuutta, pidentää lentoaikoja ja tekee niistä myös kalliimpia. Kilpailu kongresseista tulee entisestään kiristymään kun useat kilpailijat, esimerkiksi Tallinna, ovat ottaneet käyttöön rahallisia kannustimia kaupungissa järjestettäviä kansainvälisiä kongresseja varten. Kasvun esteenä on myös yli 500 hengen kokoustilojen puute.

Matkailun ja tapahtumien toiminta- ohjelman eteneminen

Helsinki

Strategiset tavoitteet

A. Helsinki on elävä ja kansainvälisesti vetovoimainen matkailu- ja tapahtumakaupunki

B. Helsinki on kansainvälisesti kestävyys- ja kestävyyden edelläkävijä ja ratkaisija matkailu- ja tapahtuma-aloilla

C. Helsinki on älykäs vierailukohde ja toimiva tapahtumakaupunki

A. Helsinki on elävä ja kansainvälisesti vetovoimainen matkailu- ja tapahtumakaupunki

B. Helsinki on kansainvälisesti kestävyys- edelläkävijä ja ratkaisija matkailu- ja tapahtuma-aloilla

C. Helsinki on älykäs vierailukohde ja toimiva tapahtumakaupunki

Strategiset valinnat

A.1. Matkailun kasvu syntyy kansainvälisistä vierailijoista

B.1. Ympäristön kestävyys ja hiilineutraalius kehittämisen kärkenä

C.1. Matkailun ja tapahtumien älykäs kehittäminen pohjautuu tietoon

A.2. Tapahtumallisuus vahvistaa Helsingin elävyyttä ja elinvoimaa

B.2. Helsinkiläiset, inklusiivisuus sekä sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys kehittämisen keskiössä

C.2. Kaupunkitilaan liittyvät päätökset tukevat matkailua ja tapahtumallisuutta

A.3. Kansainväliset kongressit ja suurttapahtumat kasvun moottoreina

B.3. Helsinki on kestävydessä maailman kärjessä indeksien ja sertifiointien avulla todennettuna

C.3. Helsinki on toimiva tapahtumien alusta

Kehittymisen perusedellytykset

A.4. Omaleimainen kaupunkikulttuuri, ruoka ja ainutlaatuinen luonto vetovoiman vahvistajina

B.4. Osaavan työvoiman saatavuus on toimialojen elinehto

C.4. Yritysten digitaalisen kyvykkyyden edistämällä lisää kilpailukykyä

A.5. Hyvät liikenneyhteydet ja sujuvat asiakaspolut kilpailukyyn perusedellytyksinä

B.5. Kokonaisvaltaiseen turvallisuuteen panostaminen on vetovoiman perusedellytys

C.5. Kasvua ja uudistumista matkailun ja tapahtumien innovaatio-toimintaa kiihdyttämällä

Toimintaohjelman seurantatapa ja etenemistilanne

Strategiset valinnat sekä kehittymisen perusedellytykset on purettu toimenpiteisiin ja mittareihin.

Toimenpiteet ja mittarit -liite

B. Helsinki on kansainvälisesti kestävyiden edelläkävijä ja ratkaisija matkailu- ja tapahtuma-aloilla

B.1. Ympäristön kestävyys ja hiilineutraalius kehittämisen kärkenä	
Toimenpiteet:	Vastuutahot:
1. Kasvatetaan yritysten osaamista hiilineutraaliuteen liittyen osana Helsingin teki-äly-verkoston yhteistyötä.	Elinkeino-osasto/Matkailuyritykset
2. Edistetään hiilijalanjälkilaskureiden kehitystä ja käyttöönottoa. Matkailu- tapahtuma- ja ravintola-aloille on laatu laskuri ja niiden jatkokehitys ja käyttöönotto ovat keskeisiä. Teetetään mittausulosten pohjalta selvitys, jossa identifioidaan parhaat ja merkittävimmät toimenpiteet matkailun päästöjen vähentämiseksi.	Elinkeino-osasto/Matkailuyritykset, Viestintäosasto/Brändiyksikkö, Kaupunki-ympäristön toimiala/ Ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö
3. Lisätään kansainvälistä yhteistyötä hiilineutraaliuden parhaiden käytötojen edistämiseksi (mahdolliset hankkeet, seminaarit, ym.).	Elinkeino-osasto/Matkailuyritykset, Kaupunki-ympäristön toimiala
4. Edistetään kompensoinnin mahdollisuuksia yhteistyössä ekosysteemin toimijoiden kanssa.	Elinkeino-osasto/Matkailuyritykset, Kaupunki-ympäristön toimiala
5. Määritellään kansainvälinen ristelymatkustuksen rooli Helsingin kestävä matkailun ja hiilineutraaliuden kehityksessä, sillä kaikilla risteilyillä ja niiden tuomat vierailijat tuovat matkailutuloja kaupunkiin, itse risteilyt tuottavat merkittävän määrän hiilidioksidipäästöjä. Tivestään yhteistyötä Helsingin Sataman ja Cruise Baltic -järjestöjen kanssa kestävä risteilyliikenteen kehittämiseksi, sekä yhteistyötä varustamoiden ja matkajärjestäjien kanssa. On hyvä huomata, että satama on jo aloittanut projektin maailmanlaajuisen käytännön ja tehnyt selvitystyötä varustamoiden ja muiden satamien kanssa.	Elinkeino-osasto/Matkailuyritykset, Helsingin Satama
6. Perustetaan Matkailu- ja tapahtuma-aloin kestävyiden toimintaryhmä osaksi kaupunkitoimintaa kestävä kehityksen työryhmää. Varmistetaan, että ryhmässä on edustusta mm. hiilineutraali Helsingistä ympäristöpalvelusta sekä muista keskeisistä toimijoista. Ryhmälle muodostetaan alajoukko, joka vastaa GDS-indeksiä ja STI-ohjelman osallistajien edistämistä. Lisäksi alajoukko tekee tiivistä yhteistyötä bryy riin liittyvistä alajoukoista. Lisäksi alajoukko tekee tiivistä yhteistyötä Helsinki Partnerin kanssa liittyen Valitse Vastuullisemmin -palvelun käyttäykseen.	Elinkeino-osasto/Matkailuyritykset
7. Edistetään kansainvälistä yhteistyötä olemassa olevien verkostojen avulla ja luodaan tarvittaessa uusia kansainvälisiä suhteita vertaisoppimisen kaavetamiseksi. Noudatetaan Helsingin sitoumuksia kuten Glasgow Declaration, sekä YK:n maailman matkailujärjestön kaikki deklaratiot. Verkostot ja sitoumukset kuvattu liitteessä (liite 3).	Elinkeino-osasto/Matkailuyritykset
8. Raportoidaan matkailu- ja tapahtuma-aloin kestävä kehityksen edistyminen vuosittain omaa osakokoukseen normaali vuosisuorannan yhteydessä sekä osana kaupungin kestävä kehityksen toimeenpanoraporttia.	Elinkeino-osasto/Matkailuyritykset, Viestintäosasto/Brändiyksikkö
9. Järjestetään tapahtumajärjestäjille ympäristövastuullisuuteen liittyvää koulutusta.	Kaupunki-ympäristön toimiala, Viestintäosasto/Brändiyksikkö
10. Tarkennetaan ja vahvistetaan vastikkeellisten kumppanuusosimusten vastuullisuusosita sekä ekologisen, sosiaalisen että taloudellisen vastuullisuuden osilla.	Viestintäosasto/Brändiyksikkö, Kulttuur- ja vapaa-ajan toimiala, Elinkeino-osasto
11. Osallistutaan kaupunki-ympäristön toimialalla käynnistettyyn luontoarvojen ja kasvun yhteysoittamistyöhön varmistaen näin myös matkailun ja tapahtumailuuteen liittyvät erityisarpeet. Keskitetään erityisesti herkin luontokohteisiin joissa matkailulla voi olla merkittävä vaikutus.	Kaupunki-ympäristön toimiala, Elinkeino-osasto/Matkailuyritykset, Viestintäosasto/Brändiyksikkö

Ensissijainen toimiala: **Matkailu** + **Tapahtumat**

SDG:

- Seuranta ja mittarit:**
- Sustainable Travel Finland -ohjelma – kuinka moni helsinkiläinen yritys laskee hiilijalanjälkeään
 - Matkailun hiilijalanjälki laskee – laskenta aloitetaan, kun laskuriin käyttö on yleistynyt
 - Tapahtuma-alan hiilijalanjälki laskee – laskenta aloitetaan, kun laskuriin käyttö on yleistynyt
 - Vastikkeellisten kumppanuustapahtumien sopimuksiin vastuullisuusosioton vahvistaminen
 - Risteilyjen määrä vuositasolla
 - Risteilymatkustajille suunnattu rajatulkimus vuonna 2023 (edellisen 2019)
 - Toteutunut kestävä kehityksen vuosisuoranti
 - Koulutustilaisuuksien tms. osallistujamäärä ja asiakaspalautteiden reititukset tms.
 - Kasvun ja luontoarvojen yhteysoittamisen työn seuranta

Toimenpiteet on vastuutettu sekä aikataulutettu. Toimenpiteiden etenemisestä seurataan neljännes-vuosittain liikennevalojen avulla.

Yllä on kuvattu yhdellä silmäyksellä miten toimintaohjelman 93 toimenpidettä ovat edenneet kokonaisuudessaan.

- Vihreä=käynnissä ja etenee suunnitellusti
- Keltainen=käynnistetty, mutta esteitä
- Punainen=ei edennyt
- Harmaa=siirretty tuleville vuosille

A.1.		1	A.4.			B.1.		1	B.3.		0	C.1.		2
A.1.		1	A.4.			B.1.		1	B.3.		1	C.2.		1
A.1.			A.4.		1	B.1.		1	B.3.		1	C.2.		1
A.2.		1	A.4.		0	B.1.		1	B.3.		1	C.2.		2
A.2.		1	A.4.		0	B.1.		1	B.3.		1	C.2.		1
A.2.		1	A.4.		3	B.1.		2	B.3.		1	C.2.		2
A.2.		1	A.4.			B.2.		1	B.3.		1	C.2.		2
A.2.		1	A.4.		1	B.2.		1	B.4.			C.3.		3
A.2.			A.5.		2	B.2.		2	B.4.		3	C.3.		1
A.2.		2	A.5.		1	B.2.		3	B.4.		1	C.3.		1
A.3.		1	A.5.		2	B.2.		1	B.4.			C.3.		1
A.3.		2	A.5.		2	B.2.		1	B.5.		1	C.4.		1
A.3.		1	A.5.		1	B.2.		1	B.5.		1	C.4.		3
A.3.		1	A.5.		3	B.2.		1	B.5.		1	C.4.		2
A.3.		1	B.1.		1	B.2.		1	B.5.		1	C.5.		2
A.3.		2	B.1.		1	B.2.			B.5.		1	C.5.		2
A.3.		3	B.1.		1	B.2.		1	C.1.		1	C.5.		
A.3.		2	B.1.		2	B.3.		1	C.1.		1			
A.3.		2	B.1.		2	B.3.		1	C.1.		1			

Toimintaohjelman seurantatapa ja etenemistilanne

Helsinki on elävä ja kansainvälisesti vetovoimainen matkailu- ja tapahtumakaupunki	2021	2022	Tavoite vuonna 2026
Rekisteröidyt yöpymiset kasvavat (2021)	2,1 milj.	3,7 milj.	5 milj.
Kansainvälisten järjestökongressien määrä kasvaa (2021)	143	158	450
Varmistuneiden hotelli-investointien määrä yhteensä vuosina 2021–26 ja monimuotoisuus kasvavat (2021) (under construction)	8	12	30
Matkailuyritysten määrä kasvaa, toimialojen toimipaikkojen määrä (2021)	7 674	8 300	8000
Tapahtumapaikkojen kehitys ja luokittelu (UUSI)	ei	ei	kyllä
Helsingin suur tapahtumien määrän kasvu	N/A	N/A	N/A
Rekisteröityjen yöpymisten viipymä pitenee	1,8	1,7	1,9
Helsinki on kansainvälisesti kestävyys edelläkävijä ja ratkaisija matkailu- ja tapahtuma-aloilla	2021	2022	Tavoite vuonna 2026
Sustainable Travel Finland-merkkien määrän kasvu	16	26	200
Tapahtumien ympäristösertifiointien määrän kasvu	N/A	xxx	N/A
Helsingin sijoitus Global Destination Sustainability (GDS)-indeksin vertailussa nousee	16	12	1
Asukkaiden tyytyväisyys matkailuun ja tapahtumiin säilyy hyvällä tasolla	hyvä	hyvä	hyvä+
Hiilijalanjälkilaskurin käyttäjien määrä	0	0	200
Helsinki on älykäs vierailukohde ja toimiva tapahtumakaupunki	2021	2022	Tavoite vuonna 2026
Tuotteiden määrä matkailun DataHub-tietokannassa kasvaa	164	256	500
Tiedolla johtamisen alustan käyttäjämäärät kasvavat	0	0	150

Huom! Hiilijalanjälkilaskuria ja tiedolla johtamisen alustaa ei ole vielä otettu käyttöön raportointia tehtäessä

Matkailun ja tapahtumien yhteistyöryhmät

Kaupunki panostaa matkailu- ja tapahtuma-alojen ekosysteemin verkostomaiseen johtamiseen. Kaupunki käynnisti uusina ryhminä vuonna 2022 kaupunkikonsernin sisäisen matkailun yhteistyöryhmän ja matkailuelinkeinon neuvoa-antavan työryhmän.

Kaupunkikonsernin matkailun yhteistyöryhmä

- Kaupungin sisäinen ryhmä
- Neljä tapaamista vuodessa
- Koordinaatiovastuu: Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö

Helsingin matkailun neuvoa-antava työryhmä

- Matkailuyritysten ja muista kaupungin ulkopuolisten sidosryhmien johtohenkilöistä muodostuva ryhmä
- Neljä tapaamista vuodessa
- Koordinaatiovastuu: Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö

Matkailu ja tapahtuma-alojen kestävyys toimintaryhmä

- Kaupungin sisäinen ryhmä
- Neljä tapaamista vuodessa
- Koordinaatiovastuu: Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö

Matkailuturvallisuuden johtoryhmä

- Kaupungin, turvallisuusviranomaisten ja yritysedustajasta muodostettu ryhmä
- Kaksi tapaamista vuodessa
- Koordinaatiovastuu: Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö

Ryhmät ovat auttaneet tiivistämään yhteistyötä toimijoiden eri kesken ja toisaalta kasvattaneet ymmärrystä matkailun ja tapahtumien merkityksestä kaupunkikonsernissa.

Suurtapahtumien koordinaatioryhmä

- Kaupungin ylimmän johdon sisäinen ryhmä
- Kaksi tapaamista 2022, neljä tapaamista 2023
- Koordinaatiovastuu: Brändi ja tapahtumat -yksikkö

Tapahtumien koordinaatioryhmä

- Kaupungin sisäinen ryhmä
- Kymmenen tapaamista 2022 ja 2023
- Koordinaatiovastuu: Brändi ja tapahtumat -yksikkö

Tapahtumien kenttäryhmä

- Kaupungin sisäinen ryhmä vahvistettuna poliisilla ja HSL:llä
- Kymmenen tapaamista 2022 ja 2023
- Koordinaatiovastuu: Brändi ja tapahtumat -yksikkö

Lisäksi matkailun ja tapahtumien kehittämisen tukena on useita muita käytännönläheisiä toimintaryhmiä.

Keskeisiä toimenpiteitä kuluneen vuoden ajalta

Helsinki

A. Helsinki on elävä ja kansainvälisesti vetovoimainen matkailu- ja tapahtumakaupunki

Strategiset valinnat

- A.1. Matkailun kasvu syntyy kansainvälisistä vierailijoista
- A.2. Tapahtumallisuus vahvistaa Helsingin elävyyttä ja elinvoimaa
- A.3. Kansainväliset kongressit ja suurtapahtumat kasvun moottorina

Kehittymisen perusedellytykset

- A.4. Omaleimainen kaupunkikulttuuri, ruoka ja ainutlaatuinen luonto vetovoiman vahvistajina
- A.5. Hyvät liikenneyhteydet ja sujuvat vierailijoiden asiakaspolut kilpailukyvyn perusedellytyksinä

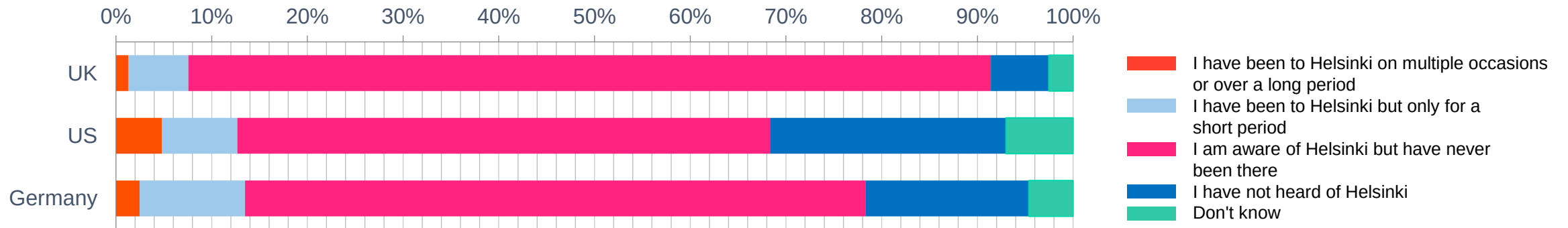
A.1. Matkailun kasvu syntyy kansainvälisistä vierailijoista

- Helsingin matkailumarkkinoinnin panostukset ovat kohdistuneet kansainvälisille markkinoille. Pääkohdemarkkinat ovat olleet Saksa, Iso-Britannia ja Japani, joissa on toteutettu mm. potentiaalisille vierailijoille suunnattu Helsinki Curious -kampanja. Kampanjan tavoitteena oli kasvattaa Helsingin tunnettuutta ja kiinnostavuutta markkinoinnin (digitaaliset kanavat ja ulkomainonta) sekä viestinnän keinoin (kuvaamalla lontoolaisen, berliiniläisen sekä tokiolaisen artisin illustrointia kaupungistamme täällä vierailleiden tarinoiden pohjalta.) Lisäksi PR-toimenpiteitä ja matkanjärjestäjämyyntiä on tehty edellä olevien markkinoiden lisäksi vahvasti USA:n markkinoille.
- Helsingissä kävi 270 median edustajaa ja 40 vaikuttajaa laadittujen lehdistötiedotteiden lisäksi, joissa pääteemoina olivat design, kestävyys, ruokakulttuuri ja hyvinvointi. Näiden pohjalta on julkaistu 160 artikkelia kansainvälisessä medioissa.
- Vuonna 2022 matkanjärjestäjille suunnattuihin tutustumismatkoihin osallistui 220 henkilöä.

ovat palvelleet kansainvälisiä vieraita. Vierailijamäärät ovat nousseet pandemian jäljiltä lähes vuoden 2019 tasolle.

- Vuonna 2022 matkailuneuvonnassa palveltiin 18 kielellä yhteensä 177 300 henkilöä kasvotusten ja digitaalisissa kanavissa, loppuvuotta kohden yhä enemmän kansainvälisiä vierailijoita. Matkailuneuvonnan pysyvä piste aloitti uudessa toimipisteessä Senaatintorin laidalla lokakuussa. Kesäkaudella Helsinki helpit palvelivat Biennaali Paviljongissa sekä jalkautuivat katukuvaan ja satamiin ja isoihin kansainvälisiin tapahtumiin. Matkailuneuvonnan asiakastytytyväisyys pysyi erinomaisella tasolla, 4,8 (asteikolla 1-5). Matkailuneuvonnan digitaalisia palveluja kehitettiin vastamaan paremmin vierailijoiden tarpeita.
- Syksyllä 2022 valmistui gradutyö, jossa selvitettiin matkailuneuvonnan asiakkaiden näkemyksiä tulevaisuuden matkailuneuvonnasta. Toimenpide-ehdotusten eteenpäinvieminen kuten digitaalisten listojen on aloitettu. Matkailuneuvonnan keräämää dataa asiakkaiden tarpeista on ryhdytty viemään uudelle tiedolla johtamisen alustalle, jossa tieto on entistä helpommin eri sidosryhmien saatavilla ja hyödynnettävissä.

- Myhelsinki.fi -verkkosivuston eri kieliversiot ja digitaalisten kanavien sisällöt

A.2. Tapahtumallisuus vahvistaa Helsingin elävyyttä ja elinvoimaa

- Tapahtumien hyödyntämistä Helsingin ulkoisessa viestinnässä ja markkinoinnissa on vahvistettu Kaupunginkanslian viestintäosaston, Helsinki Partnersin ja kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan toimesta suunnitellusti. Vuonna 2023 tätä työtä jatketaan ja vahvistetaan entisestään.
- Helsingin kaupunkiyhteisiä kumppanuustapahtumia sekä vuonna 2022 Helsingissä olleita suur tapahtumia kuten UEFA Super Cup 2022, Suomi-Ruotsi-ottelu ja Helsinki Ski Weeks hyödynnettiin monipuolisesti Helsingin maineen vahvistamisessa.
- Helsingin elävyyttä ja elinvoimaa vahvistetaan muun muassa erilaisilla tapahtumakokeiluilla eri tapahtumapaikoissa. Tiivis yhteistyö tapahtumajärjestäjien kanssa ennen tapahtumaa, tapahtuman aikana ja tapahtuman jälkeen antaa hyvän ymmärryksen siitä, miten kaupunkitilassa olevia tapahtumapaikkoja voidaan hyödyntää ja kehittää pitkäjänteisesti, unohtamatta lähiympäristöä ja luontoarvoja. Tällaisia kokeiluja ovat esimerkiksi Kaivopuiston Mamma Mia -musikaali ja Kansalaistorin U Nation-festivaali kesällä 2023.

A.3. Kansainväliset kongressit ja suur tapahtumat kasvun moottorina

- Kansallisen suur tapahtumastrategian (2023 – 2033) ja Helsingin suur tapahtumaselvityksen pohjalta valmistellaan esitys suur tapahtumahakuihin liittyvistä jatkotoimenpiteistä Helsingissä. Jatkotoimenpiteitä tullaan käsittelemään suur tapahtumien koordinaatioryhmässä vuoden 2023 aikana.
- Suur tapahtumat toimivat kiihdyttiminä kulttuuri-, liikunta- ja muille aloille sekä tapahtuma-alalle yleisesti. Tapahtumat tuottavat kasvua ja työpaikkoja palvelusektorille sekä lisäävät euroja julkiseen talouteen. Tapahtumissa on myös merkittävää ja vielä täysimääräisesti hyödyntämätöntä potentiaalia kansainvälisten matkailijoiden houkuttelemiseksi. Muun muassa näistä syistä tapahtuma-alan tukeminen on perusteltua myös aikana, jolloin kaupungin taloudellinen tilanne on tiukka.

Huomioita Kansallisesta suur tapahtumastrategiasta ja Helsingin suur tapahtumaselvityksestä:

- Suur tapahtumien kohdalla katse tulee suunnata niin Helsinkiin kuin maailmalle sekä ottaa huomioon tulevaisuuden muutokset tapahtumasektorilla. Olemassa olevia helsinkiläisiä tapahtumia tulee vahvistaa ja uusien kehittymistä tukea. Lisäksi tapahtumien houkuttelemiseen on syytä harkita lisäresurssointia.
- Tunnetuimmat ja suurimmat kulttuuritapahtumat ja festivaalit ovat orgaanisesti kasvaneita ja kasvatettuja paikkakunnan omista lähtökohdista. Nämä tapahtumat ja niiden kansainvälistymisen tukeminen tulee tunnistaa.
- Selvitetään tapahtumien vaikuttavuuden mittaamiseen toimivimmat työkalut ja varmistetaan niiden käyttöönotto vertailukelpoisen ja jatkuvan vaikuttavuusymmärryksen ja -tiedon tuottamiseksi.
- Selvitetään ja kehitetään tapahtumille kohdistuvia rahoitus- ja kumppanuusmalleja erikseen määriteltävässä laajuudessa.
- Lisätään tapahtumatoimialan ja siihen liittyvien erityiskysymysten tuntemusta oleellisten viranomaistahojen keskuudessa.
- Parannetaan tapahtumien toimintaedellytyksiä kaavoituksessa ja suunnittelussa esimerkiksi muunneltavuuden, tapahtuma-alueiden huomioon ottamisen, liikenneyhteyksien ja oheispalveluiden osalta.

A.3. Kansainväliset kongressit ja suur tapahtumat kasvun moottorina

Suur tapahtumahakujen ja suur tapahtumien kaupunkiyhteistä valmistelua on tehty Helsinkiin tuleville vuosille 2024-2031 seuraavasti

- Tall Ships Races 2024 Helsinki
- UEFA Women's EURO 2025, yhteispohjoismainen suur tapahtumahaku (UEFA:n päätöskokous 4.4.2023). Tapahtumahaun voitti Sveitsi.
- World Gymnaestrada 2031, yhteinen suunnittelu ja hakuprosessi Suomen voimisteluliiton kanssa.

Kansainväliset kongressit

Kongressimyynti lähti hyvin käyntiin koronapandemian jälkeen. Markkinoinnissa on otettu käyttöön uusia toimintatapoja. Samoin on selvitetty työmatkailun ja vapaa-ajan matkailun yhdistämisen mahdollisuuksia. Vuodelle 2023 on voitettu 25 kongressia, joihin odotetaan 17000 osallistujaa ja vuodelle 2024 18 kongressia ja 14 000 osallistujaa. Vuonna 2022 voitettiin kolme suurta kongressihakua.

- AIA Incentive ryhmä Thaimaasta, lokakuussa 2022, 1200 osallistujaa
- Critical Communications World CCW, vuonna 2023, 3000 osallistujaa
- International Council of Nurses ICN, vuonna 2025, 8000 osallistujaa

2023 alkuvuoden aikana on voitettu neljä kongressia tuleville vuosille, joihin odotetaan yhteensä 3500 osallistujaa ja näiden arvoitu tulovaikutus kaupunkiin on noin 5,5 miljoonaa euroa. Toisaalta 4000 henkilön AMEE-kongressi vuodelle 2026 hävitettiin, koska HSL-lippuja ei ollut maksutta tarjolla kongressiosallistujille kuten aiempina vuosina. Euroissa tulovaikutuksen osalta häviö tarkoitti 6,3 miljoonaa euroa. Helsinki Partners tekee kongressimyyntiä ja tapaa henkilökohtaisesti noin 300 kansainvälistä ostajaa vuoden 2023 aikana. Lisäksi uusi CRM-työkalu tuo tehoa olemassa olevien kontaktien ylläpitämiseen ja sitouttamiseen.

A.4. Omaleimainen kaupunkikulttuuri, ruoka ja ainutlaatuinen luonto vetovoiman vahvistajina

- Helsingin brändi- ja markkinointistrategiset linjaukset päivitettiin vuonna 2022 ja niissä on huomioitu kaupunki- ja ruokakulttuuri, tapahtumat ja ainutlaatuisen luonnon ja urbaanin kaupunkitilan roolit Helsingin vetovoiman vahvistamisen välineenä.
- Merellinen Helsinki on yksi kaupungin keskeisiä vetovoimatekijöitä. Helsinki Biennaali esiintyy merellisyyden kärkituotteena, mutta merellisen Helsingin projektipäällikön puuttuminen on hidastanut merellisyyden systemaattista koordinaatiota ja edistämistä.
- Helsingin vetovoimaa vierailijoiden ja matkailijoiden näkökulmasta on kehitetty huolehtimalla kulttuuritoiminnan edellytyksistä ja kiinnostavuudesta. Helsingin kulttuuriympäristöohjelmaan nostettiin vahvasti kulttuuriympäristöt matkailun vetovoimatekijöinä monipuolisin esimerkein.
- Helsinki esitteli Matka 2023 -messuilla kaupungin parhaita puolia ruokamatkailukohteena ja toteutti messuille ravintolaosaston yhdessä Food Camp Finlandin ja Messukeskuksen kanssa. Helsinki Food Court koostui kuuden ravintolan kokonaisuudesta, jotka korostivat Helsingin monipuolista ja korkeaa laatua ruokamatkailukohteena. Lisäksi osastolla tarjottiin kokonaisvaltaisesti matkailutietoa Helsingistä. Osasto kiinnosti sekä messukävijöitä että mediaa. Ruokamatkailuaiheisia artikkeleita on julkaistu messujen jälkeen tähän mennessä yli 20 ja matkailuneuvonnan asiakkaiden ruokamatkailuaiheiset kysymykset ovat lisääntyneet.
- Helsinki hakee yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Helsinkiin ruokateemaisia tapahtumakokonaisuuksia Bocuse d'Or ja Michelin vuoden 2023 kuluessa.
- Kaupunki ylläpitää maksullista Helsingin tekijät -verkostoa, jonka toimintamallia on uudistettu vuonna 2022 muun muassa säännöllisten aamukahvi-infojen, matchmaking-tilaisuuksien, vain verkostolle suunnatulla rekrytointitapahtumalla ja kansainvälisten matkanjärjestäjien tutustumismatkalla. Lisäksi on aloitettu säännölliset tutustumiskäynnit verkostokumppaneiden kohteisiin ja palveluihin jo olemassa olevien verkostoetujen, kuten tarjolla olevan ajankohtaisen tiedon sekä liiketoiminnan kehittämistoimenpiteiden rinnalle. Vuonna 2022 verkostoon liittyi 22 uutta kumppania ja vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä 12 uutta kumppania. Verkostotapaamisiin osallistui noin 150 henkilöä/tilaisuus ja aamukahvi-infoihin 45-88 henkilöä/kerta. Kumppaneiden tyytyväisyys toimintaan oli 4,2 (asteikolla 1 – 5) ja yhteistyöhön matkailu- ja kohdepalvelut -yksikön kanssa 4,4 (asteikolla 1 – 5). Verkostotoiminnan tapahtumallisuuden sisältöjä on lisätty ja mukaan haetaan aktiivisesti uusia tapahtuma-alan toimijoita. Kaikki tapahtuma-alan toimijat pääsevät liittymään verkostoon tutustumistarjouksella 500 €/vuosi liikevaihdon suuruudesta huolimatta. Myös ravintola-alan toimijoita houkutellaan aktiivisesti mukaan, mutta alan vaikea tilanne pandemian jälkeen on hankaloittanut yritysten mukaan saamista.

A.5. Hyvät liikenneyhteydet ja sujuvat vierailijoiden asiakaspolut kilpailukyvyn perusedellytyksinä

- Finavian ja lentoyhtiöiden kanssa on tehty yhteistyötä uusien lentoreittien ja operaattoreiden houkuttelemiseksi. Mm. Ryanairin avattua uusia suoria lentoreittejä Helsinkiin, on heidän kanssaan yhteistyössä markkinoitu Helsinkiä kohdemarkkinoilla.
- Helsingin Satama ja kaupunki ovat yhteistyössä edistäneet kestäväää risteilymatkustusta. Lisäksi on käyty useita keskusteluja liittyen matkailubussiliikenteen kehittämisen toimenpideohjelman toimenpiteiden edistämiseksi, valitettavasti aina ei matkailumyönteisesti. Lisäksi laivayhtiöiden kanssa on suunniteltu yhteiskampanjoita muun muassa Saksan markkinoille.
- Helsinki pyrkii aktiivisesti ja pitkäjänteisesti kehittämään matkailijoiden vierailijakokemusta. Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö käynnisti Helsingin vierailijakokemuksen johtamismallin kehitystyön syksyllä 2022 yhdessä sidosryhmien kanssa.
 - Yhteistyöhön on osallistunut kaikkiaan 16 eri organisaatiosta yli 40 henkilöä. Aktiivista yhteistyötä vierailijakokemuksen kehittämisessä on tehty muun muassa Finavian, Helsingin Sataman ja VR:n kanssa, sillä hyvät liikenneyhteydet ovat luonteva osa toimivaa asiakaspolkua.
 - Johtamismalli ja kehittämisen tiekartta valmistuivat huhtikuussa 2023.
- Helsingin kaupunki on tukenut HSL:ää heidän lipputyyppekehityksessä tapahtumien vaatimusmäärittelytyössä, jotta HSL jatkossa palvelisi suur tapahtumien ja kongressien kävijöiden kävijäkokemuksen eheämpää rakentumista.

B. Helsinki on kansainvälisesti kestävyys- edelläkävijä ja ratkaisija matkailu- ja tapahtuma-aloilla

Strategiset valinnat

- B.1.** Ympäristön kestävyys ja hiilineutraalius kehittämisen kärkenä
- B.2.** Helsinkiläiset, inklusiivisuus sekä sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys kehittämisen keskiössä
- B.3.** Helsinki on kestävydessä maailman kärjessä indeksien ja sertifiointien avulla todennettuna

Kehittymisen perusedellytykset

- B.4.** Osaavan työvoiman saatavuus on toimialojen elinehto
- B.5.** Kokonaisvaltaiseen turvallisuuteen panostaminen on vetovoiman perusedellytys

B.1. Ympäristön kestävyys ja hiilineutraalius kehittämisen kärkenä

- Kaupunkiin on perustettu matkailu- ja tapahtuma-alojen kestävyden toimintaryhmä osaksi kaupunkitasoista kestävä kehityksen työryhmää. Ryhmässä on laaja edustus kaupungin eri toimialoilta sisältäen muun muassa osaamista tasa-arvotyöstä, esteettömyydestä, osallisuudesta, ympäristönsuojelusta, markkinoinnista sekä matkailusta ja tapahtumista.
- Helsingin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Myös matkailu- ja tapahtuma-alojen on vastattava globaaliin ilmastokriisiin omilla toimillaan. Olemalla edelläkävijä, Helsinki voi saavuttaa merkittävää kilpailuetua.
 - Helsinki on allekirjoittanut YK:n alaisen Glasgow Declaration on Climate Action in Tourism, matkailun ilmastojulistuksen, sitoutuen tavoittelemaan matkailun nollapäästöjä vuoteen 2050 mennessä.
 - Kaupunki mittaa matkailusta aiheutuvat päästöt yhteistyössä usean uusimaalaisen kunnan sekä Visit Finlandin kanssa keväällä 2023. Tämä mittaus luo ensimmäistä kertaa selkeän kokonaiskuvan matkailusta aiheutuneista päästöistä.
 - Kaupunkiympäristön toimiala ja kaupunginkanslian viestintäosasto ovat toteuttaneet yhteistyössä tapahtumille suunnatun hiilijalanjälkimittarin. Mittaria lähdetään jalkauttamaan loppuvuoden 2023 aikana tapahtumatuottajien pariin.
 - Kaupunki on ollut yhteistyössä Visit Finlandin kanssa luomassa matkailualan yrityksille suunnattua hiilijalanjälkimittaria. Mittarin testiversio on käytössä ja syksyllä 2023 varsinainen mittari otetaan laajemmin käyttöön.

B.2. Helsinkiläiset, inklusiivisuus sekä sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys kehittämisen keskiössä

Helsinkiläisten osallisuus matkailu ja tapahtuma-alojen kehittämiseen

- Helsinkiläisten hyvinvoinnin tulee olla kaiken kehittämisen lähtökohtana. Matkailu- ja tapahtuma-alat vaikuttavat kaupunkiin monilla myönteisillä tavoilla. On kuitenkin myös mahdollista, että matkailijat tai tapahtumiin osallistuvat aiheuttavat kielteisiä vaikutuksia.
- Kaupunki toteutti ”Helsinkiläisten osallisuus matkailu- ja tapahtuma-alojen kehittämiseen” -kokonaisuuden keväällä 2023.
 - Yhteistyössä Helsingin Matkailusäätiön kanssa toteutettiin Kaupunkilaisten asenteet matkailuun ja tapahtumiin 2023 –tutkimus. Tutkimus on toteutettu myös vuosina 2019 sekä 2021 (matkailun osalta). Paikallisten näkemys matkailu ja tapahtuma-aloihin on erittäin myönteinen.
 - Lisäksi toteutettiin Helsingin matkailun kehityskohteet 2023 –kysely, jossa haettiin konkreettisia kehitysideoita niin paikallisilta kuin elinkeinon edustajilta. Vastauksia saatiin 108 kappaletta ja niiden pohjalta laaditaan toteutus suunnitelma.
 - Maaliskuussa järjestettiin kaikille avoin tilaisuus kaupungintalolla, jossa yleisöllä oli mahdollisuus kommentoida matkailun ja tapahtumien tilaa ja kehityssuunnitelmia.

Matkailun ja tapahtumien inklusiivisuus

- Helsinki on turvallinen ja yhdenvertainen matkailu- ja tapahtumakaupunki erityisesti verrattuna moniin muihin kohteisiin maailmalla. Inklusiivisuuden osalta kaupungilla on kuitenkin vielä paljon tehtävää.
- Helsingin matkailun ja tapahtumien inklusiivisuuden nykytila-analyysi toteutettiin keväällä 2023. Analyysin ja sen sisältävien toimenpidesuosittelujen pohjalta kaupunki lähtee edistämään inklusiivisuutta aikaisempaa järjestelmällisemmin.
- Tapahtumien sosiaalista vastuullisuutta on vuosina 2020-2021 taustoitettu ja kehitetty kaupunkiyhteisesti. Vuonna 2023 sosiaalisen vastuullisuuden osalta laaditaan muistilista tapahtumatoimijoiden tueksi, joka toteutetaan yhteistyössä Pentagon Designin kanssa. Lisäksi valmistuvaa listaa pilotoidaan yhdessä tapahtumatuottaja Fullsteamin kanssa Sideways-festivaalilla kesällä 2023.

B.3. Helsinki on kestävydessä maailman kärjessä indeksien ja sertifiointien avulla todennettuna

- Kaupunki tavoittelee kansainvälisen Global Destination Sustainability -indeksin kärkipaikkaa vuoteen 2026 mennessä. Helsingin sijoitus indeksissä nousi vuonna 2022 neljä pykälää. Helsinki on nyt indeksin 12. sijalla. Helsingin kokonaisindeksiluku nousi vuodessa 72,6 prosentista 82,8 prosenttiin. Indeksien 70 indikaattoria ohjaavat matkailun ja tapahtumien kestävyteen liittyvää kehittämistyötä jatkossakin.
- Visit Finlandin ylläpitämä Sustainable Travel Finland (STF) –ohjelma ohjaa matkailuyritysten sekä kaupungin tekemistä kohti kestävämpää matkailua. Helsinki on ollut ohjelmassa mukana alusta alkaen pilottikohteena, ja se tavoittelee STF –merkkiä vuoden 2025 loppuun mennessä. Tämä tarkoittaa, että myös 51 prosentilla kansainvälisillä markkinoilla toimivista matkailuyrityksistä tulee olla yrityskohtainen STF-merkki. Muun muassa tästä syystä Kestävää nostetta matkailuyrityksiin: Etelä-Suomi -hankkeen kautta on järjestetty yrityksille suunnattuja koulutuksia ja yrityskohtaisia Sustainable Travel Finland -polkuvalmennuksia sekä myönnetty de minimis -tukea ympäristösertifiointien suorittamiseen.
- Kaupunki on aloittanut matkailukohteen sertifiointiprosessin keväällä 2023. Sertifiointi tukee Helsingin työtä kohti maailman kestävinä matkakohdettina.

B.4.Osaavan työvoiman saatavuus on toimialojen elinehto

- Työvoimapula on ollut matkailualan haasteena jo vuosia mutta pandemian seurauksena tilanne on entisestään kriisiytynyt.
Tapahtuma-alan osalta tilanne on muodostunut haasteellisemmaksi erityisesti pandemian seurauksena.
- Työvoiman saantiin ja kohtaantoon liittyviä haasteita on käsitelty erityisesti Helsingin matkailun neuvoo-antavassa työryhmässä yhdessä Helsingin merkittävimpien matkailu- ja tapahtuma-alojen yritysten kanssa. Lisäksi yhteistoimenpiteitä on suunniteltu oppilaitosten kanssa.
- Helsingin työllisyyspalvelut on toteuttanut matkailu ja ravintola-aloille kohdennettuja toimenpiteitä kuten työnantajatreffejä, rekrytointitilaisuuksia sekä ammatillisia lyhytkoulutuksia, jotka on räätälöity yhteistyössä yritysten ja Stadin AO:n kanssa.
- Kaupunki järjesti yhteistyössä matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-alojen työnantajien kanssa Matkailun tekijät -rekrytointitapahtuman helmikuussa. Tapahtumassa oli mukana 20 yritystä ja noin 250 työnhakijaa. Sekä yritykset että työnhakijat kokivat tilaisuuden hyödylliseksi. Rekrytointitapahtuman markkinoinnin yhteydessä toteutettiin sosiaalisen median kampanja matkailun merkityksestä, kasvusta ja työllistymismahdollisuuksista. Se tavoitti yli 800 000 uniikkia henkilöä.
- Hyviä töitä tapahtumissa! on Helsingin kaupungin vuonna 2022 rakentama palvelu, joka yhdistää tapahtuma-alan työnantajat ja helsinkiläiset työnhakijat. Palvelun kautta tapahtuma-alan työnantajat voivat saada eri työtehtäviin kohdennettuja työntekijöitä. Työllistämiseen on mahdollista saada lyhytkestoista ja pidempiaikaista palkkatukea sekä tukea työntekijöiden koulutukseen ja perehdyttämiseen.

B.5. Kokonaisvaltaiseen turvallisuuteen panostaminen on vetovoiman perusedellytys

- Turvallisuuden merkitys asiakkaiden päätöksenteossa korostuu vahvasti oli kyseessä sitten terveysturvallisuus, epävarmuus maailman turvallisuustilanteesta, kyberturvallisuusuhka, ohjelmapalveluiden ja tapahtumien turvallisuus tai yleinen turvallisuuden tunne.
- Vuonna 2022 valmistunut Helsingin matkailuturvallisuuden kehittämissuunnitelma 2021-2025 päivitettiin, ja sen systemaattinen toteutus on käynnissä. Myös yrityksille suunnattu vuonna 2022 valmistunut käsikirja Kompassi päivitettiin alkuvuodesta 2023.
- Yrityksiä on tuettu kriisiviestinnässä Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan ja energiakriisin alkaessa. Yritysten turvallisuusosaamisen kasvua tuettiin työpajojen, tietoiskujen ja viestinnän avulla.
- Syksyllä 2022 käynnistettiin matkailu ja kohdepalvelut- yksikön vetämänä matkailu- ja tapahtumaturvallisuuden johtoryhmä, johon kuuluu 11 jäsentä kaupunkiorganisaatiosta, eri viranomaistahoilta sekä elinkeinon edustaja. Helsinki-tasoiset matkailuturvallisuuden mittarit määriteltiin johtoryhmän kanssa turvallisuustilanteen seurantaan ja toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointia varten.

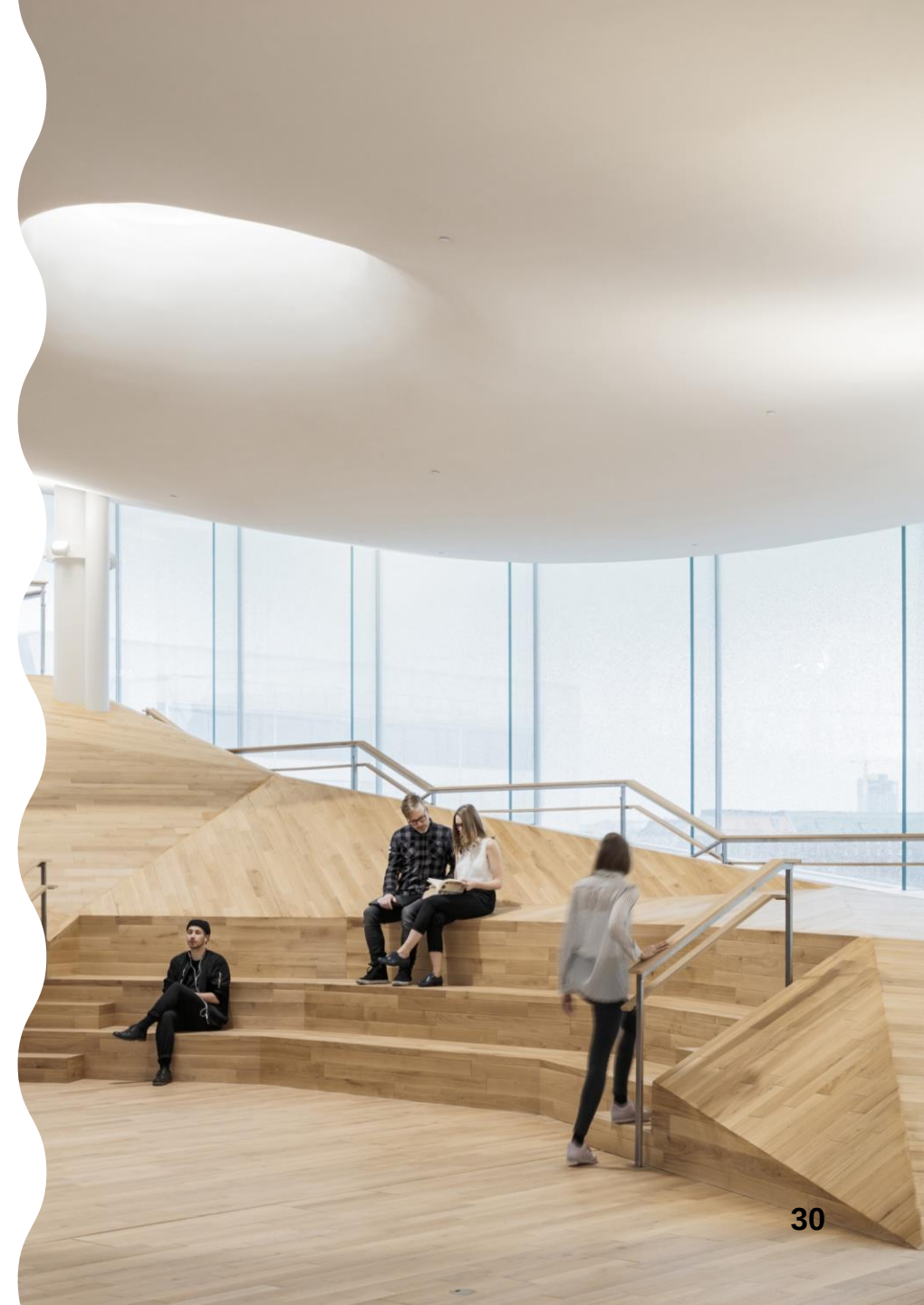
C. Helsinki on älykäs vierailukohde ja toimiva tapahtumakaupunki

Strategiset valinnat

- C.1. Matkailun ja tapahtumien älykäs kehittäminen pohjautuu tietoon
- C.2. Kaupunkitilaan liittyvät päätökset tukevat matkailua ja tapahtumallisuutta
- C.3. Helsinki on toimiva tapahtumien alusta

Kehittymisen perusedellytykset

- C.4. Yritysten digitaalisen kyvykkyyden edistämällä lisää kilpailukykyä
- C.5. Kasvua ja uudistumista matkailun ja tapahtumien innovaatiotoimintaa kiihdyttämällä

C.1. Matkailun ja tapahtumien älykäs kehittäminen pohjautuu tietoon

- Matkailu- ja tapahtumakaupungin kehittämisen ja päätöksenteon pohjalla tulee olla systemaattisesti kerättyä ja ajantasaista tietoa. Tiedolla johtamisen pohjaksi toteutettiin määrittelytyö, jonka tarkoitus oli tiivistää aiemmat tiedolla johtamisen näkemykset ja selvitykset, sekä niiden pohjalta käyty perusteellinen pohdinta, johdonmukaiseksi ja konkreettiseksi vaatimusmäärittelyksi, jota hyödynnettiin jatkokehitysprojektin ohjenuorana.
- Laajalla yhteistyöllä kuuden kuukauden käyttöönottoprojektin aikana valmisteltiin Helsingin matkailun ja tapahtumien tiedolla johtamisen alusta DataLokki, joka otettiin käyttöön toukokuussa 2023. Alusta kerää Helsingin matkailuun ja tapahtumiin liittyvän datan yhteen ohjelmistokokonaisuuteen, jossa tietoa visualisoidaan tietoikkunoissa. Sen myötä tieto on laajasti hyödynnettävissä ja jaettavissa niin kaupunkikonsernin sisällä kuin myös yritysten, muiden sidosryhmien ja matkailualueiden kanssa. Lisäksi se tukee eri toimijoiden osaamisen, tuotekehityksen ja liiketoiminnan kehittämistä ja sitä voidaan hyödyntää kaupungin toimintoihin liittyvässä kehittämisessä ja päätöksenteossa. Alustan ja tiedolla johtamisen systemaattinen kehitys jatkuu käyttöönottoprojektin jälkeen.
- Helsingin kaupunki teetti Sponsor Insightilla vuonna 2022 Helsingin valituista kesätapahtumista kootun vaikuttavuusanalyysin tapahtumien taloudellisesta vaikutuksesta Helsingin talousalueelle. Tätä vaikuttavuusanalyysiä tullaan jatkamaan myös vuonna 2023. Lisäksi on päätetty testata uutta digitaalista tapahtumien vaikuttavuuden mittaamisen metodia valituissa tapahtumissa kesän 2023 kuluessa.

C.2. Kaupunkitilaan liittyvät päätökset tukevat matkailua ja tapahtumallisuutta

- Matkailun ja tapahtumien master planin eli maankäytöllisen suunnitelman tavoitteena on luoda pohja matkailun ja tapahtumien pitkäjänteiselle strategiselle kehittämiselle huomioiden niiden nykyiset ja tulevaisuuden tarpeet. Valmistelevat työt suunnitelman laadinnalle ovat käynnissä, tavoitteena saada esiselvitys (nykytila ja tarpeet) valmiiksi vuonna 2023. Hitaan käynnistymisen takana ovat olleet erityisesti haasteet kaupungin sisäisessä yhteistyössä ja asian tärkeyden ymmärtämisessä.
- Kaupunginkanslian koordinoimiin aluerakentamisen ja kaavoituksen palvelukokouksiin, esimerkiksi keskusta ja Länsisatama, on vuodesta 2022 kutsuttu myös matkailuasiantuntija.
- Kaupunginkanslian kaupunkitasoisesti koordinoimaa tapahtuma-aluekehitystä tehdään tiiviissä yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa:
 - Malmin kentän ja Kalasataman projektiryhmät
 - Kaivopuiston ja Kansalaistorin pilottikokeilut
 - Kaisaniemen ja Hesperian puiston suunnitelmissa tapahtumallisuuden huomiointi
 - Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyöryhmä ydinkeskustan elinvoiman vahvistamiseksi -työryhmä (HELY-ryhmä).
 - Tapahtuma-alueiden käytön ja kehittämisen suhteen kaupungissa tarvitaan laajempaa koordinointia:
 - Olemassa olevien tapahtuma-alueiden käytön reunaehdot ja mahdollisen tapahtumainfran tulee olla helposti saatavilla tapahtumajärjestäjille esimerkiksi tapahtuma-aluekorttien muodossa
 - Olemassa olevien tapahtuma-alueiden kunnostus- ja korjaussuunnitelmat tulee olla saatavilla hyvissä ajoin tapahtumajärjestäjille. Olemassa olevien tapahtuma-alueiden poistuessa käytöstä joko kokonaan tai väliaikaisesti, tulee kyseisten alueiden tapahtumille miettiä toimivat väistöalueet.

C.3. Helsinki on toimiva tapahtumien alusta

- Kaupunki toteutti tapahtumien ympäristövaikutuksista asukaskyselyn 2022, jonka tulosten mukaan asukkaat tunnistivat hyvin tapahtumien taloudellisen, elävöittämisen ja maineen merkityksen. Melua häiritsevämmäksi tekijäksi koettiin tapahtumien lähialueella tapahtuva roskaantuminen ja virtsaaminen.
 - Asukaskyselyn ja tapahtumajärjestäjien kuulemisen jälkeen kaupunkiympäristön toimiala valmisteli ulkoilmatapahtumapaikkojen meluaikalinjaukset vuosille 2023-2025.
 - Meluaikalinjausten tueksi on käytössä myös kaupunginkanslian viestintäosaston hallinnoima priorisointitapa, jossa tapahtumajärjestäjien käytäntöjä pisteytetään toimivuuden, kansainvälisyyden, brändiarvon ja ympäristövastuiden osalta. Eniten pisteitä saanut toimija saa pidemmät soittoajat.
- Suurtapahtumien koordinaatioryhmästä on tehty jatkopäätös vuosille 2023-2025. Työryhmässä käsitellään Helsingin strategisia linjauksia Helsingin suurtapahtumiin ja tapahtumallisuuteen liittyen. Myös muut tapahtumallisuuden työryhmät jatkavat myös osaltaan työskentelyä tehtäväkenttiensä puitteissa.
- Tapahtumien ulkoisen neuvoa-antavan työryhmän (Advisory Board) valmistelu on aloitettu.
 - Ryhmä perustetaan, jotta kaupungilla olisi jatkuva ja systemaattinen yhteys tapahtumajärjestäjiin. Ryhmän tavoitteena on edistää tapahtuma-alalle tärkeitä toimenpiteitä soveltuvien osin myös kaupungin päätöksentekoon. Ryhmän jäsenyys on ajateltu muodostuvan ns. vakiojäsenistä ja vuosittain vaihtuvista jäsenistä, myös ryhmän puheenjohtajuus on työryhmän jäsenellä.
- Tapahtumien yhden luukun periaate eli tapahtumajärjestäjien sähköinen asiointi tapahtumailmoituksissa ja lupakäytännöissä on ollut valmistelussa yhteistyössä TEM:in kanssa. Sen käyttöönottoon valmistaudutaan syksyllä 2023.
- Kaupungin rakennusjärjestyksen 42 §, joka koskee tapahtumien järjestämistä, tulee muuttumaan 2023 niin, että pitkäkestoisempien tapahtumien järjestäminen on mahdollista ilman rakennusvalvonnan lupaa. Nykyisellään kesto on kaksi viikko ja se muuttuu kahdeksi kuukaudeksi.

C.4. Yritysten digitaalisen kyvykkyyden edistämisellä lisää kilpailukykyä

- Kaupungin rooli keskeisenä toimijana eri järjestelmien integraatioiden edistäjänä on tunnistettu. Kaupunki on tukenut pienten yritysten liiketoimintaosaamista ja digitaalisia kyvykkyyksiä järjestämällä webinaareja ja työpajoja. Lisäksi on tuettu yritysten digitaalisen tuotetarjonnan syntymistä ja tuoteinventaarion jakamista eri tavoin. Helsingin matkailutuotteiden lukumäärä kansallisessa matkailun tuotetietokannassa DataHubissa oli vuoden 2022 lopussa 256. Tuotemäärä 3.4.2023 oli 270 eli määrä on kasvanut 14 tuotteella vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä. Määrää on tavoitteena nostaa 350 tuotteeseen vuoden 2023 loppuun mennessä. Kasvua on tuettu tehostamalla viestintää, kontaktoimalla henkilökohtaisesti matkailuyrityksiä ja lisäämällä tietokantaan kaupunkikonsernin hallinnoimia tapahtumia. Kasvua jarruttaa kaksisuuntaisen rajapinnan puuttuminen kaupungin tietokannoista Visit Finlandin DataHubiin, jonka kautta tieto siirtyisi automaattisesti.
- MyHelsinki Open API -rajapinta päätettiin ajaa hallitusti alas kesään 2023 mennessä teknologisista ja taloudellisista syistä. Matkailutietoa ylläpidetään kolmessa erillisessä tietokannassa, joissa on omat toimivat rajapintansa. Tuotetiedot olisi ideaalista tuoda resurssitehokkaammin kehittäjien saataville sitten, kun kaupungin API Gateway on kehittyneemmässä vaiheessa.
- Asiakkuudenhallintajärjestelmä MS Dynamics otettiin käyttöön huhtikuussa 2023. Järjestelmä mahdollistaa tehokkaan yritystiedon käsittelyn ja kumppanuusverkoston liikevaihdon kasvun seuraamisen. Sen käyttöönottoa on hidastanut alkuperäisestä aikataulutavoitteesta projektin koordinoimisessa näkyneet haasteet.

C.5. Kasvua ja uudistumista matkailun ja tapahtumien innovaatiotoimintaa kiihdyttämällä

- Helsingin tekijät –verkostotapaamisen yhteydessä, keväällä 2023 järjestettiin matkailu- ja tapahtumayritysten sekä helsinkiläisten startup –yritysten kohtaaminen. 10 startup-yritystä esittäytyi verkostolle, jonka jälkeen yritykset pääsivät keskustelemaan keskenään. Startupit valittiin yhteistyössä Business Helsingin kasvuyritys-tiimin kanssa. 70 % tilaisuuden palautekyselyyn vastanneista piti startupien esittäytymistä hyödyllisenä.
- Kestävää nostetta matkailuyrityksiin: Etelä-Suomi -hankkeen kokeiluhauulla etsittiin matkailuyritysten liiketoiminnan kasvua tukevia, dataa hyödyntäviä ratkaisumalleja kokeiltavaksi matkailuyritysten kanssa. Hakuun saatiin 17 tarjousta, joista kokeiluun valittiin kolme innovatiivista ratkaisuehdotusta.

Helsinki